

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

Komisija za izobraževanje, kulturo, znanost, šport in mladino

Številka: 060-08-4/2024/5
Ljubljana, 16. 4. 2024

P r e d l o g

Z A P I S N I K

**15. seje Komisije za izobraževanje, kulturo, znanost, šport in mladino,
ki je bila 3. 4. 2024 ob 12.00 v Mali dvorani, Tomšičeva 5, Ljubljana**

Seja se je začela ob 12.00 in končala ob 13.07.

Prisotni:

- podpredsednik: dr. Radovan Stanislav Pejovnik
- člani: Dejan Crnek, Rajko Fajt, dr. Branka Kalenić Ramšak, Jožef Školč, mag. Elena Zavadlav Ušaj, dr. Matjaž Štolfa, Darko Zevnik, Drago Žura in Andrej Poglajen (nadomestni član).

Odsotni: Matej Slapar, Luka Steiner in Branimir Štrukelj.

Ostali prisotni: Branka Hrast Debeljak (Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje), Stanka Preskar (Zavod RS za šolstvo), Simon Trussevich (Dijaška organizacija Slovenije) in Jaka Trilar (Mladinski svet Slovenije).

Predlog dnevnega reda:

1. Potrditev zapisnika 14. redne seje komisije

- Predlog zapisnika ste prejeli po elektronski pošti.

2. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o maturi (ZMat-B), skrajšani postopek, EPA 1372-IX

- Predlog zakona je objavljen na [spletni strani Državnega zbora](#).

3. Razno

AD 1)

Zapisnik je bil potrjen.

AD 2)

Komisija je obravnavala Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o maturi (ZMat-B), skrajšani postopek, EPA 1372-IX (v nadaljevanju: predlog zakona), ki ga je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada Republike Slovenije. Predlog zakona ureja omogočanje vpogleda v izpitno dokumentacijo in vlaganje ugovora zoper oceno na izpitu iz splošne mature v digitalnem okolju in s tem povezano dopolnitev določb o evidencah z osebnimi podatki. Spreminja in dopolnjuje se tudi 27. člen zaradi večje jasnosti in določanja pristojnih organov za odločanje z

opredeljenimi roki in merili za opravljanje mature v dveh delih. Poglavitna dopolnitev so merila glede utemeljenosti razlogov za odobritev opravljanja mature v dveh delih, ki pa se jih upošteva tudi pri odločanju o priznavanju opravljene mature v prvem izpitnem roku: kandidat, ki je iz utemeljenih razlogov del izpitov opravil v junijskem izpitnem roku, del pa v jesenskem izpitnem roku, ali se je prijavil v spomladanskem roku, pa se iz utemeljenih razlogov tega roka ni udeležil, pa je maturo opravil v jesenskem roku, se mu pri vpisu v višješolski oz. visokošolski študij upošteva, kot da je maturo opravil v junijskem izpitnem roku. Takega kandidata se uvrsti v seznam kandidatov, sprejetih v prvem roku, če je dosegel najmanj toliko točk kot zadnji uvrščeni kandidat s seznama sprejetih v prvem roku v študij z omejitvijo vpisa oziroma če se je prijavil v program brez omejitve vpisa, se šteje, da je sprejet v predpisanem roku. Predlog ureja še opravljanje mature v dveh delih tudi za športnike, kar je bilo do zdaj urejeno v Zakonu o športu.

Komisija se je seznanila s pripombami Dijaške organizacije Slovenije (DOS) in Mladinskega sveta Slovenije, ki sta izpostavila nujnost po prilagajanju izobraževalnega procesa tehnološkemu napredku in praksam, zato podpirata prizadevanje za digitalizacijo nekaterih postopkov, povezanih s spremljanjem rezultatov mature. Kot sta izpostavila predstavnika organizacije, digitalizacija vpogleda v rezultate opravljene mature pomeni hitrejši in logistično enostavnejši dostop do informacij. V organizacijah podpirajo tudi jasnejšo opredelitev sprejemljivih razlogov za možnost opravljanja izpitov v dveh izpitnih rokih, s čimer se dijakom omogoča, da bolje razumejo svoje pravice in obveznosti ter se tako lažje pripravijo na izpite. Prepričani so, da navedeni opravičljivi razlogi za opravljanja maturitetnih izpitov v dveh delih prispevajo tudi k razumevanju različnih življenjskih situacij dijakov. Predstavnika sta pri spremembi 50. člena obstoječega zakona (5. člen predloga zakona), kje je opredeljeno, da se lahko vpogled izvede fizično ali na elektronski način, o čemer odloči Državni izpitni center pred začetkom postopka vpogleda, izpostavila vprašanje glede kriterijev za takšno odločitev. Opozarjata tudi na nejasno opredelitev razlogov za 60 dnevni rok, ki je namenjen za odločitev Državne izpitne komisije o ugovoru; rok je enoten, čeprav je pomembna razlika med odločanjem o ugovoru na način izračuna izpitne ocene, kjer zgolj ponovno pregleda izpitno dokumentacijo, ali o ugovoru na oceno, kjer se poleg ponovnega pregleda izpitne dokumentacije kandidata upošteva tudi mnenje izvedenca. Odločitev o ugovoru ima pomembne posledice za kandidate, ki so v tem obdobju še posebej pod stresom in bi želeli, da je ta rok krajši, da lahko lažje načrtujejo nadaljnje izobraževanja. Zanima jih tudi, katere stroke je izvedenec, ki ponovno oceni izpitno polo, in kdo ga imenuje. Obe organizaciji sta se tudi zavzeli, da bi se digitalizacija omenjenih postopkov uredila tudi za strokovne in poklicne šole, ne samo za splošne gimnazije, kot to ureja ta predlog zakona, saj bi to pomembno prispevalo k enakopravni obravnavi vseh dijakov.

DOS je ob predlogu zakona izpostavil še neurejenost pogojev, da bi dijaki z uspešno opravljenim popravnim izpitom še pred spomladanskim rokom lahko brez težav tako kot vsi ostali, pristopili na spomladanski rok izpita; po veljavni ureditvi pa ti pristopijo šele na jesenski rok, kar ni smiselno, saj gre le za sistemsko-tehnično omejitev. S pristopom na jesenski rok se dijakom kljub uspešno opravljenim obveznostim zmanjšuje možnost vpisa na zeleno fakulteto zaradi omejenih vpisnih mest, kar jih postavlja v neenakovreden položaj.

Člani komisije so v razpravi podprli prizadevanje predlagatelja za digitalizacijo izobraževalnega procesa na področju izvajanja vpogleda v rezultate maturitetnih izpitov. Spomnili so, da so se s smiselnostjo po digitalizaciji vodstva šol in učitelji srečali že v času covida in ocenili, da bi morale biti te izkušnje logična posledica, da se uredi tudi sistemsko. Komisija je opozorila, da bi digitalizacijo vpogleda v izpitno dokumentacijo in vlaganje ugovora zoper oceno na izpitu iz mature morali uvesti tudi za ostale srednje šole in poklicne šole oz. k temu pristopiti sistemsko v smislu možnosti za vse dijake, ki opravljajo maturo. Komisija se je zavzela, da bi prisojno ministrstvo za omenjeno digitalizacijo omogočilo pridobitev kvalificiranega digitalnega potrdila za vse dijake, ki bi lahko do podatkov dostopali kjerkoli. Obenem bi na ta način dijaki pridobili tudi nove digitalne veščine, ki bi jih lahko suvereno uporabljali kasneje v življenju pri urejanju različnih zadev, ki jih omogoča državna uprava in druge institucije. Pri tem je izpostavila tudi možnost, da na podlagi digitaliziranih podatkov, ki se zbirajo na različnih ravneh in v procesih združevali in s tem omogočili hitrejši pretok informacij na zahtevo, upošteva visoko raven varovanja osebnih podatkov. Vsekakor pa bi veljalo pri digitalizaciji nadaljevati v smeri skrajšanja in poenostavljenosti postopkov pri vpogledu v izpitno dokumentacijo.

Glede opredelitve razlogov za možnost opravljanja izpitov v dveh izpitnih rokih je komisija izpostavila vprašanje, zakaj je med utemeljenimi razlogi za opravljanje mature v dveh delih specifično navedena le udeležba na športnih tekmovanjih, kar sicer izhaja že iz Zakona o športu, saj se dijaki udeležujejo pomembnih nastopanj in tekmovanj tudi v kulturi oz. umetnosti, pa tega predlog zakona posebej ne omenja. Državne svetnike je tudi zanimalo, ali vedno več odločb o usmeritvah pristojnemu ministrstvu in Državnemu izpitnemu centru pri izvedbi mature predstavlja kakšen poseben izziv in ali bi bilo tu treba poiskati nove rešitve.

Komisija se je seznanila, da bo predlagatelj v največji možni upošteval pripombe Zakonodajno-pravne službe Državnega zbora, na katere so opozorili tudi v obeh mladinskih organizacijah.

Komisija se je zavzela, da bi na v razpravi omenjene pripombe in predloge pristojno ministrstvo upoštevalo v nadaljevanju modernizacije zakonodaje na področju izobraževanja in digitalizacijo tudi sistemsko ustrezno razširilo oz. vpeljalo v celoten izobraževalni proces v čim krajšem možnem času.

Komisija je na podlagi razprave, v kateri so sodelovali državni svetniki Dejan Crnek, mag. Elena Zavadlav Ušaj, Rajko Fajt, Andrej Poglajen, Jožef Školč, dr. Matjaž Štolfa, sprejela (10 ZA, 0 PROTI) naslednji **s k l e p**:

- **Komisija podpira predlog zakona.**

Za poročevalca je bil določena državna svetnica mag. Elena Zavadlav Ušaj.

AD 3)

Ni bilo predlogov za razpravo.

Sekretarka
mag. Damijana Zelnik, l.r.

Podpredsednik
dr. Radovan Stanislav Pejovnik, l.r.